

A portrait of a middle-aged man with curly brown hair, smiling at the camera. He is wearing a dark blue blazer over a light blue button-down shirt. He is sitting in a chair, with his hands clasped in front of him. The background is a large window with a blue frame, looking out onto a green, leafy landscape.

**‘Informatie uit het verzuimdomein
is de sleutel tot betere preventie’**

SAMEN VERANTWOORDELIJK VOOR SOCIALE ZEKERHEID: DE CASEMANAGER

Bij zijn jaarcongres 2025 riep het RSC alle beroepsgroepen in de sociale zekerheid op samen verantwoordelijkheid te nemen voor het oplossen van knelpunten binnen het stelsel. Een jaar later maakt **RSC-voorzitter Gaston Merckelbagh** in aanloop naar het volgende congres een tussenbalans op. Wat heeft de

RSC-oproep teweeggebracht – en belangrijker nog: wat moet er nog gebeuren om het stelsel daadwerkelijk beter te laten functioneren? ‘We moeten allemaal nog meer van onze eilanden af komen, want het grotere geheel heeft dringend onze aandacht nodig.’

Blij met alle positieve reacties, maar ongeduldig over het tempo van de vooruitgang: de tussenbalans die Merckelbagh een jaar na de RSC-oproep opmaakt is er een van gemengde gevoelens. Als RSC-voorzitter herkent hij de blijken van waardering vanuit de achterban, collega-beroepsgroepen, UWV en het ministerie van SZW als een belangrijke stap voorwaarts. Tegelijkertijd is de kwartiermaker in hem de eerste om te signaleren hoeveel stappen er nog te zetten zijn. 'Wanneer je zo'n oproep doet, word je eerst weer met bestaande realiteiten geconfronteerd,' zegt hij hierover. 'Ons initiatief riep veel behoefte aan toelichting op, en niet alleen over onze intenties. Ook over meer fundamentele zaken, zoals de rolverdeling tussen onze beroepsgroep en andere professionals.' Het illustreert voor hem de fragmentatie van het stelsel, waarbinnen tientallen vakgebieden een soort eilandenrijk vormen. 'Die rijkdom aan specialisaties is een bron van kracht. Maar alleen wanneer we elkaar opzoeken als een vraagstuk daarom vraagt, en steeds op het juiste moment de juiste professional opstellen. Zodra we dit verwaarlozen, stap-

OVER DEZE ARTIKELENREEKS

In een tijd van grote uitdagingen voor de sociale zekerheid moedigt het RSC graag iedereen in het werkveld aan om eigenaarschap te tonen. Of het nu op dossier- of stelselniveau is: niemand kan de huidige knelpunten alleen oplossen. We zullen het samen moeten doen. Dat begint met weten wie je collega-professionals zijn en wat hen drijft. Waar staan en gaan ze voor? Waar dromen of liggen ze wakker van? Hoe kijken ze naar het stelsel en de toekomst? Deze [artikelenreeks](#) stelt naast deze vragen telkens één beroepsgroep centraal.

pen we in de valkuil van versnipperde, eenzijdige en dus ineffectieve dienstverlening.'

'Problemen benoemen is iets anders dan ze helpen oplossen'

We moeten het samen doen

Het RSC-bestuur koos in 2025 nadrukkelijk voor een boodschap die eigenaarschap, samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid centraal stelt. De uitdagingen en knelpunten binnen het stelsel zijn te groot voor iedere speler afzonderlijk, we moeten het samen doen – dat was en is de achterliggende overtuiging. Het is een visie die voortkomt uit onbehagen over een maatschappelijke tendens, vertelt Merckelbagh. 'Vrijblijvend kritiek leveren en anderen de maat nemen lijkt tegenwoordig de norm te zijn, maar problemen benoemen is iets anders dan ze helpen oplossen. Wij hebben voor onszelf en onze beroepsgroep bewust een tegengestelde ambitie en kwaliteitseis neergelegd.' Deze opstelling sluit voor hem aan bij de kern van het vak. 'Casemanagers zijn van nature gericht op verbinding en samenwerking. Ons specialisme is ontstaan doordat de wetgever inzag dat dreigend langdurig ziekteverzuim vraagt om een sleutelspeler die de contacten tussen alle partijen bewaakt. Effectieve invulling van die rol vereist allereerst dat je het volledige veld overziet. Welke professionals zijn beschikbaar, wat voor expertises hebben ze te bieden, welke daarvan zijn nodig om bij deze specifieke casus vooruitgang te boeken? Direct hieraan verbonden is dat je nooit ofte nimmer

genoegen neemt met ineffectief verlopende processen. Als casemanager bewaak je dat iedereen het gezamenlijke doel centraal stelt en zijn inspanningen afstemt op die van andere betrokkenen.'

Andere vakgebieden ondersteunen

Met die blik kijkt het RSC ook naar het stelsel voor arbo- en bedrijfsgezondheidszorg en sociale zekerheid, zegt Merckelbagh. 'De knelpunten en uitdagingen die daarin optreden zijn een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Als collega-beroepsgroepen moeten we er samen mee aan de slag, en dit vraagt van ieder van ons dat we verder kijken dan ons eigen belang. We moeten allemaal nog meer van onze eilanden af komen, want het grotere geheel heeft dringend onze aandacht nodig.' Als vertegenwoordiger van een omvangrijke en nog altijd groeiende beroepsgroep wil het RSC hierbij waar mogelijk de collega's in andere vakgebieden ondersteunen. 'De voorbije decennia zijn zo'n 10.000 casemanagers opgeleid en de verwachting is dat er nog eens zo'n zelfde aantal bijkomt,' vertelt Merckelbagh. 'Daar ben ik natuurlijk blij mee. Maar als ik om me heen kijk, zie ik dat onmisbare andere beroepsgroepen in omvang afnemen en in een vicieuze cirkel terecht dreigen te komen. Bij diverse daarvan beperken slinkende ledenaantallen de financiële en organisatorische slagkracht. Dit maakt het lastig om goed zicht- en vindbaar te blijven. Niet alleen richting de politiek en potentiële opdrachtgevers, ook richting jonge talenten en mogelijke zij-instromers die je voor zo'n vak wilt interesseren.' Deze collega-beroepsgroepen kan het RSC desgewenst ondersteunen met de structuren en het platform die het heeft ontwikkeld. Zo beschikt

de Beroepsvereniging Arbeids- en Organisatiedeskundigen (BA&O) inmiddels over een beroepsregister dat is gebaseerd op dat van het RSC. Merckelbagh: 'Dit helpt niet alleen hen vooruit, maar ook onze eigen achterban. Want naarmate alle spelers beter vindbaar zijn, kunnen casemanagers de inzet van expertise effectiever regisseren.'

**'We vragen ons te weinig af
wat de organisatie van het werk
met mensen doet'**

Casemanagement verbinden met preventie

Hoewel de omvang van de eigen beroepsgroep zeker comfort biedt, brengt hij in de visie van het RSC dus ook verantwoordelijkheid met zich mee. Merckelbagh en zijn collega-bestuursleden schuwen hierbij ook de ongemakkelijke vragen niet. Zo hopen ze dit jaar, na in 2025 uitgesproken intenties, een samensmelting met de RNVC tot stand te brengen die de beroepsgroep in één kwaliteitsregister verenigt. Verder kijken ze kritisch naar het verband tussen de groeiende populatie casemanagers en de al jaren stijgende trends op het gebied van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. In de ogen van het bestuur maken deze ontwikkelingen casemanagers niet tot "winnaars", maar zijn ze reden om nieuwe kwaliteitseisen te stellen aan de beroepsuitoefening. Dit krijgt gestalte door het vakgebied op operationeel, tactisch en strategisch niveau te verbinden met preventie. Merckelbagh: 'Casemanagers worden van oudsher opgeleid om goed te kunnen functioneren binnen het speelveld

van de arbo- en bedrijfsgezondheidszorg. Ze weten wat een RI&E is en hoe een arboverbetercyclus werkt. Maar binnen deze structuren een optimale bijdrage leveren aan preventie is nog heel wat anders. Dit vereist allereerst dat je de waarde van gegevens uit het verzuimdomein inzielt en in staat bent deze goed te interpreteren. Maar je moet ook het lef hebben je regierol breed en proactief in te vullen en iets te doen met de signalen die je opvangt. Het is zaak deze gevraagd én ongevraagd te vertalen naar input voor het preventiedomein.'

Verzuim benutten als ingang

Aan dit laatste koppelt Merckelbagh ook een oproep aan arbodienstverleners en grote werkgevers die de inzet van casemanagers en andere professionals regisseren. 'Wees alert op het gevaar van te veel focus op het afvinken van losse wettelijke verplichtingen en te weinig aandacht voor de achterliggende bedoeling. Geef de specialisten die je inzet opdracht om voorbij de grenzen van hun eigen vakgebied te kijken en samenhang te creëren. En bewaak dat ze ook het mandaat, de ruimte en de ruggensteun hebben om dat te doen. We moeten voorkomen dat we een fuik inzwemmen waarbij inspanningen versnipperd raken doordat iedere beroepsgroep alleen met de eigen deeltaak bezig is.' Tegelijkertijd doen in- en externe adviseurs er volgens hem wel goed aan zich te realiseren dat sommige diensten gemakkelijker als breekijzer kunnen fungeren dan andere. 'Verzuim biedt vanwege de bijbehorende kosten een ingang: op dit terrein ontstaat de behoefte aan verandering vaak als eerste. Ga je hiermee aan de slag, dan verzamel je gegevens die je kunt benutten om de pre-

Gaston Merckelbagh

- **Leeftijd** 53 jaar.
- **Functie** voorzitter.
- **Achtergrond** eigenaar en specialist preventie bij Return Arbo.
- **Persoonlijk** wielrennen, gravelbiken, bergsport.
- **Ambitie** minder uitval, meer gezondheid en meer rechtvaardigheid in werk. En meer organisaties die hun verantwoordelijkheid nemen voor preventie.
- **Site** register-rsc.nl
- **Linkedin**

ventie te verbeteren. En lukt het om de verzuimkosten te verlagen, dan schept dat meteen ook budgetruimte voor preventieve investeringen.'

Verzuim benaderen als organisatievraagstuk

Voorbij de grenzen van het eigen vakgebied kijken is iets wat Merckelbagh zelf het afgelopen jaar ook uitvoerig deed. Samen met collega-bestuurslid Marjol Nikkels volgde hij de opleiding tot arbeids- en organisatie-deskundige. Ze mogen zich inmiddels allebei geregistreerd A&O'er noemen. Het maakt deel uit van de reis die het RSC-bestuur aflegde bij het verbinden van casemanagement en preventie, vertelt Merckelbagh. 'Ziekteverzuim wordt in ons land van oudsher vooral benaderd als een individueel vraagstuk. Ga je je afvragen wat het zegt over de kwali-

teit van de preventie, dan benader je het juist als een organisatievraagstuk. Binnen welke werkcontext is iemand uitgevallen? Welke aspecten daarvan droegen bij aan uitval, welke zouden kunnen bijdragen aan terugkeer? Kan het aanpassen van die factoren wellicht de kans verkleinen dat met anderen hetzelfde gebeurt?' Voor alle duidelijkheid voegt hij eraan toe dat deze vragen niet voortkomen uit de veronderstelling dat de oorzaak van uitval volledig in het werk ligt. 'Dat is zelden het geval. Je gaat uit van de nuchtere gedachte dat het werk de factor is die een werkgever het gemakkelijkst kan beïnvloeden, en dat dit grote invloed kan hebben in negatieve én positieve zin. Het interessante is dat preventie in ons land precies op dit vlak nooit echt goed is vormgegeven. We vragen ons te weinig af wat de organisatie van het werk

met mensen doet, en daar betalen we de prijs voor.' Vanuit deze gedachte pleit het RSC in zijn reactie op het IBO-rapport over de WIA voor een brongerichte aanpak die structurele verbetering van de arbeidskwaliteit centraal stelt. Merckelbagh: 'Informatie uit het verzuimdomein is de sleutel tot betere preventie. Het is onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om deze verbinding samen met werkend Nederland te maken. Ik ben ervan overtuigd dat we hiermee grote stappen voorwaarts kunnen zetten.'

Het RSC-jaarcongres 2026 vindt op 1 april plaats in Apeldoorn en stelt de toekomst van het vak centraal.

Over het RSC

Het Register Specialistisch Casemanagement (RSC) waarborgt de kwaliteit van gespecialiseerde begeleiding bij ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. We doen dit namens de professionele casemanagers die deze begeleiding verzorgen én namens de riskmanagers sociale zekerheid die sturen op de kaders waarbinnen dat gebeurt. Want bij beide beroepsgroepen levert gecertificeerde kwaliteit een onmisbare bijdrage aan een duurzaam inzetbare beroepsbevolking. En daarmee aan een stabiele en succesvolle samenleving.

register-rsc.nl